

NARODNA BANKA SRBIJE

**SEKTOR ZA MONETARNE I DEVIZNE OPERACIJE
ODELJENJE ZA DEVIZNE REZERVE**

**PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM
FINANSIJSKOM TRŽIŠTU
28. oktobar – 8. novembar 2019.**

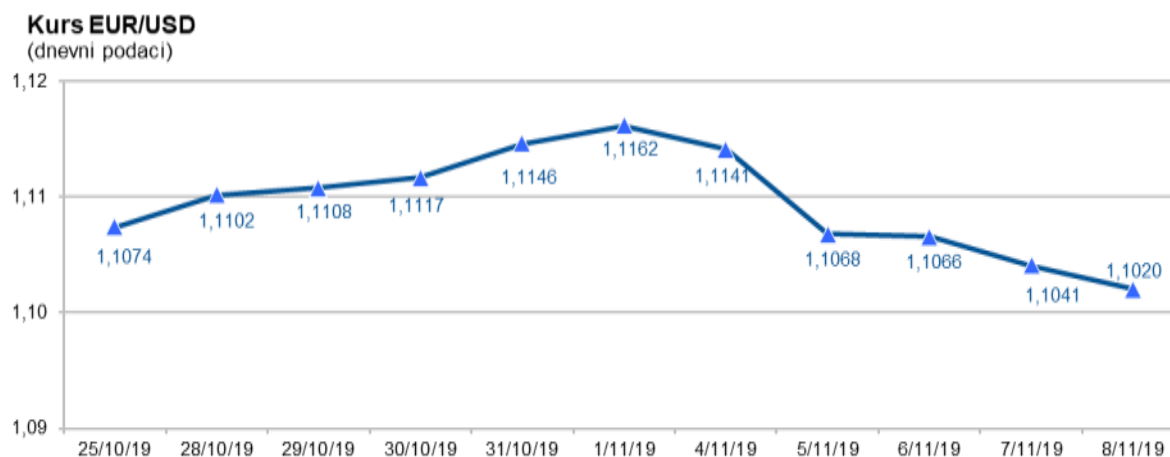
Novembar 2019.

Pregled i predviđanje referentnih kamatnih stopa pojedinih centralnih banaka

	Referentna kamatna stopa (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum poslednje promene	Naredni sastanak	Očekivanje (u %)
I Evropska centralna banka	-0,50 ¹	-0,10	12. 9. 2019.	12. 12. 2019.	\
II Federalne rezerve SAD	1,50–1,75	-0,25	30. 10. 2019.	11. 12. 2019.	1,50–1,75
III Banka Engleske	0,75	+0,25	2. 8. 2018.	19.12. 2019.	\
IV Banka Kanade	1,75	+0,25	24. 10. 2018.	4. 12. 2019.	1,75
V Narodna banka Švajcarske	-0,75	-0,50	15. 1. 2015.	12. 12. 2019.	-0,75

Izvor: Bloomberg LP.

1. Kurs EUR/USD

Izvor: Bloomberg LP

Tokom celog izveštajnog perioda evro je prema dolaru oslabio za 0,49%.

Tokom prve nedelje izveštajnog perioda evro je prema dolaru ojačao za 0,79.

Tokom prve nedelje izveštajnog perioda vrednost evra stalno je rasla. Pažnja tržišta je ove nedelje bila usmerena na sastanak FED-a i odluku o daljem smanjenju referentne kamatne stope u SAD. Na rast evra tokom nedelje pozitivno su uticali objavljeni ekonomski pokazatelji u zoni evra, koji su bili nešto bolji od očekivanja. BDP u Francuskoj beleži rast od 0,3% u trećem tromesečju, što je iznad očekivanja (0,2%). Prema preliminarnim podacima, inflacija u Nemačkoj iznosila je 0,1% u oktobru (očekivano 0,0%, prethodno -0,1%), dok je bazna inflacija u zoni evra u oktobru u odnosu na isti mesec prethodne godine porasla za 1,1%, iako se očekivalo da to bude 1,0%, kao prethodnog meseca. Prema preliminarnoj proceni, rast BDP-a u zoni evra iznosio je 0,2% u trećem tromesečju 2019. godine, što je iznad očekivanja i na nivou rasta prethodnog tromesečja. S druge strane, podaci iz SAD su bili nešto lošiji od očekivanih. Pokazatelj proizvodne aktivnosti u oblasti koju pokriva FED iz Dalasa beleži pad sa 1,5 iz septembra na -5,1 u oktobru (najniža vrednost za poslednja tri meseca). Indeks poverenja

¹ Kamatna stopa na depozitne olakšice, dok je referentna kamatna stopa ECB-a 0,00%.

potrošača u SAD u oktobru je imao vrednost od 125,9 (najniži nivo u poslednja četiri meseca i ispod očekivanih 128,0). Prema preliminarnoj proceni za treće tromesečje 2019. godine, stopa rasta BDP-a SAD iznosila je 1,9% (anualizovano), blago ispod stope rasta u drugom tromesečju od 2,0%. **FED je na sastancima održanim 29. i 30. oktobra smanjio referentnu stopu za 25 b.p., na raspon od 1,50–1,75%, što je bilo u skladu sa očekivanjima analitičara.** Za razliku od prethodnih saopštenja, FED je ovaj put izostavio formulaciju da će „postupati prikladno, kako bi se održala ekonomska ekspanzija u SAD”, koja je, iz ugla tržišta, ranije predstavljala signal za nova smanjenja kamatnih stopa.

Vrednost evra je prvu nedelju izveštajnog perioda završila na nivou od 1,1162 dolara za evro.

Nakon što je prethodnu nedelju završio rastom, evro je tokom druge nedelje uglavnom gubio na vrednosti. *PMI* indeks proizvodnog sektora za zonu evra u oktobru je iznosio 45,9, što je blago iznad vrednosti u septembru od 45,7 ali je ovo već deveti mesec zaredom kako se indeks nalazi ispod nivoa 50, odnosno u zoni kontrakcije. *PMI* kompozitni indeks zone evra u oktobru je iznosio 50,6, što je nešto iznad preliminarne procene. Ipak, vrednost indeksa je među najnižim za poslednjih više od šest godina i ukazuje na rast BDP-a od svega 0,1% u četvrtom tromesečju. Industrijska proizvodnja u Nemačkoj smanjena je u septembru za 0,6%, što je iznad očekivanja (–0,4%), ukazujući na verovatnu tehničku recesiju u Nemačkoj u trećem tromesečju. Tokom nedelje je objavljeno i da je Evropska komisija revidirala naniže procene stope rasta BDP-a u zoni evra. Rast BDP-a iznosiće 1,1% u 2019. (prethodna procena 1,2%), odnosno po 1,2% u naredne dve godine (prethodna procena za 2020. iznosila je 1,5%). Najsporije stope rasta očekuju se u Nemačkoj (0,4%) i Italiji (0,1%). S druge strane, objava dobrih ekonomskih podataka u SAD i optimizam oko postizanja trgovinskog dogovora SAD i Kine i mogućeg ukidanja carina od 15% na uvoz robe iz Kine (u vrednosti od oko 112 milijardi dolara) uticali su na jačanje dolara prema evru. Pretpostavlja se da će ukidanje carina biti deo parcijalnog dogovora, za koji se očekuje da bude uskoro potpisan. *ISM* indeks neproizvodnog sektora SAD u oktobru je povećan na 54,7, što je iznad očekivanja (53,5) i vrednosti u prethodnom mesecu (52,6), kada je bio na najnižem nivou za poslednje tri godine. Trgovinski deficit u SAD u septembru je smanjen za 4,7% u odnosu na prethodni mesec, na nivo od 52,5 milijardi dolara (najniže za poslednjih pet meseci), uz, suficit u trgovini naftom (0,25 milijardi dolara) registrovan prvi put za poslednjih 40 godina. Indeks poverenja potrošača Univerziteta iz Mičigena (preliminarni za novembar) iznosio je 95,7, što je blago iznad očekivanja i vrednosti u oktobru (95,5). U odnosu na prethodni mesec rast se beleži kod komponente očekivanja (sa 84,2 na 58,9), što je najviši nivo za poslednja četiri meseca.

U toku druge nedelje izveštajnog perioda evro je oslabio za 1,27% prema dolaru.

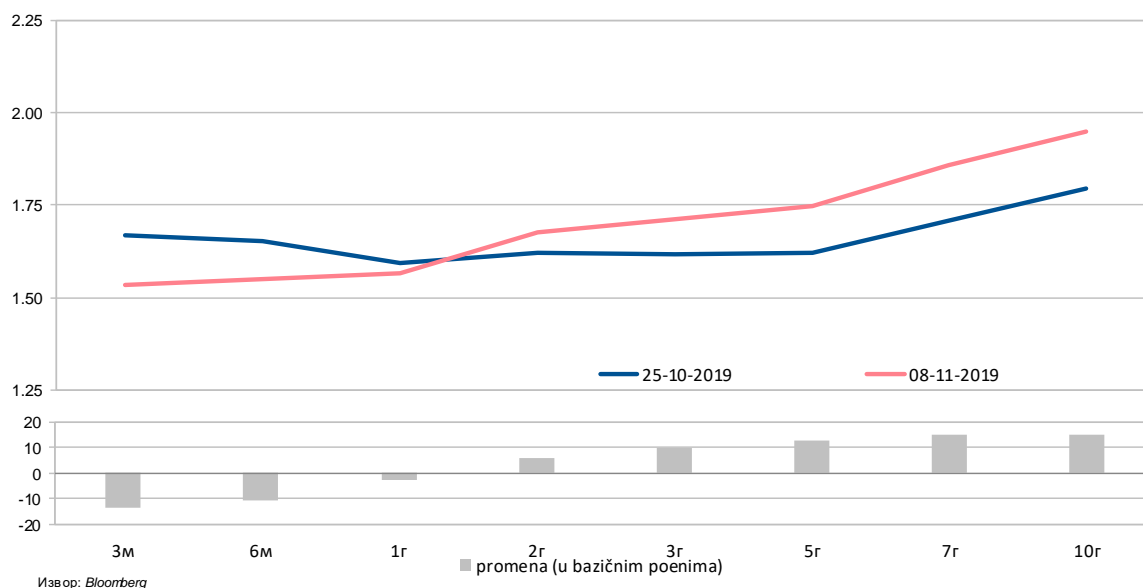
Vrednost evra je drugu nedelju izveštajnog perioda završila na nivou od 1,1020 dolara za evro.

2. Tržište hartija od vrednosti

2.1. Državne obveznice SAD

Kriva prinosa državnih obveznica SAD

(na dan, na godišnjem nivou, u %)

Tokom izveštajnog perioda prinosi državnih obveznica SAD zabeležili su rast na dugoročnom segmentu krive prinosa, dok je kod kratkoročnih instrumenata (do godinu dana) zabeležen pad prinosa. Prinos dvogodišnje obveznice povećan je za oko 6 b.p. (na 1,68%), dok je prinos desetogodišnje obveznice povećan za 15 b.p. (na 1,95%). Rast prinosa usledio je nakon rasta optimizma u vezi s trgovinskim odnosima SAD i Kine, kao i dobrih podataka s tržišta rada u SAD, dok su ostali ekonomski podaci objavljeni u SAD bili uglavnom nešto slabiji, ukazujući na usporavanje privredne aktivnosti, smanjene inflatorne pritiske i smanjenje potrošnje stanovništva.

Indeks poverenja potrošača u SAD u oktobru je imao vrednost od 125,9, što je najniži nivo u poslednja četiri meseca, ispod očekivanih 128,0 i posle 126,3 iz septembra. Komponenta indeksa koja se odnosi na procenu trenutne situacije povećana je na 172,3 (sa 170,6 u septembru), dok je komponenta očekivanja potrošača smanjena na 94,9 (sa 96,8). U oktobru je zabeležen dalji pad vrednosti indeksa, nakon znatnog pada u septembru, ukazujući na manji optimizam potrošača, usled posledica koje povećane trgovinske tenzije imaju na poslovne uslove i tržište rada, što bi moglo uticati na smanjenje potrošnje stanovništva, koja čini najveći deo ekonomije SAD.

Prema preliminarnoj proceni za treće tromesečje 2019. godine, stopa rasta BDP-a SAD bila je 1,9% (anualizovano), blago ispod stope rasta u drugom tromesečju (2,0%), ali iznad očekivanja (1,6%). Stopa rasta potrošnje stanovništva, koja čini više od dve trećine BDP-a, tokom trećeg tromesečja solidno raste (2,9%), takođe iznad očekivanja (2,6%), iako znatno ispod rasta u drugom tromesečju (4,6%). Državna potrošnja raste za 2%, pre svega usled rasta potrošnje na federalnom nivou, nakon rasta od 4,8% u prethodnom periodu. Poslovne investicije u stambenu izgradnju povećane su za 5,1%, nakon što je kontrakcija zabeležena u prethodnih šest tromesečja, jer je građevinska aktivnost i prodaja nekretnina podstaknuta smanjenjem kamatnih stopa na hipotekarne kredite. Poslovne investicije (bez stambene izgradnje) smanjene su za 3% (nakon -1,0% u drugom tromesečju), što je najveći pad od četvrtog tromesečja 2015. godine, pri čemu su investicije u postrojenja smanjene za čak 15,3% (najviše usled manjih ulaganja u sektoru proizvodnje i gasa), dok investicije u opremu takođe beleže pad (-3,8%), posebno u računare i avione. Zalihe i spoljna trgovina takođe su blago negativno uticale na stopu rasta BDP-a za 0,05 i 0,08 p.p., respektivno. Stopa rasta baznog PCE deflatora, koji isključuje

cene hrane i energenata i predstavlja pokazatelj inflacije kome FED pridaje naročitu važnost, iznosi 2,2% u trećem tromesečju, što je blago iznad ciljanog nivoa FED-a. Iako rast BDP-a usporava, ekonomija SAD je i dalje u dobrom stanju, što je pre svega posledica i nastavka solidnog rasta potrošnje stanovništva, koja je podstaknuta veoma dobrim stanjem na tržištu rada i rastom realnih prihoda, dok je pad investicija u privredi pod uticajem globalnog usporavanja i trgovinskih tenzija, što će i u narednom periodu predstavljati ograničavajući faktor za rast ekonomske aktivnosti.

FED je na sastancima održanim 29. i 30. oktobra smanjio referentnu stopu za 25 b.p., na raspon od 1,50–1,75%, što je bilo u skladu sa očekivanjima analitičara. Ovo je treće smanjenje referentne stope FED-a u ovoj godini (ukupno za 75 b.p.). Odluka nije doneta jednoglasno – dva člana *FOMC*-a glasali su za zadržavanje referentne stope na prethodnom nivou. FED je istakao da je stopa smanjena kako bi se podržao nastavak ekspanzije u SAD u uslovima usporavanja globalnog rasta, iako su eksterni rizici ublaženi, ali je i signalizirao pauzu, osim u slučaju daljeg znatnog pogoršanja izgleda za ekonomiju SAD. Predsednik FED-a Pael je tokom konferencije za medije rekao da je ekonomija SAD u dobrom stanju, navodeći snažnu domaću potrošnju i kretanja na tržištu rada, te da očekuje nastavak takvih kretanja, umeren privredni rast u narednom periodu, kao i kretanje stope inflacije ka inflacionom cilju od 2%.

Stopa rasta *PCE* deflatora u SAD u septembru je iznosila 0,0% u odnosu na prethodni mesec, u skladu sa očekivanjima i stopom rasta u avgustu. Za poslednju godinu dana rast *PCE* deflatora iznosio je 1,3%, što je za 0,1 p.p. manje od očekivanja i rasta na kraju avgusta (1,4%). Bazni *PCE* indeks, koji isključuje cene hrane i energenata i predstavlja pokazatelj inflacije kome FED pridaje naročitu važnost, u septembru je takođe ostao isti kao u prethodnom mesecu (0,0%, očekivano i prethodno 0,2%), dok je u odnosu na isti mesec prethodne godine stopa rasta baznog *PCE* indeksa iznosila 1,7% (u skladu sa očekivanjima), nakon 1,8% na kraju avgusta. Podaci ukazuju na smanjenje inflatornih pritisaka u SAD, da je stopa inflacije znatno ispod ciljanog nivoa (2%), te da će FED verovatno ipak biti prinuđen da nastavi da dodatno ublažava monetarnu politiku.

Poslednjeg dana prve nedelje izveštajnog perioda objavljen je broj novih radnih mesta van sektora poljoprivrede u SAD za oktobar, koji je iznosio 128.000, što je daleko iznad očekivanja tržišnih učesnika (85.000), dok je vrednost pokazatelja za prethodna dva meseca revidirana znatno naviše (za ukupno 95.000, na 219.000 u avgustu i 180.000 u septembru). Podatak za oktobar bio je privremeno niži za oko 60–70.000, usled štrajka radnika „Dženeral motorsa” (oko 46.000) i završetka angažmana zaposlenih na popisu stanovništva (oko 20.000). Prosek broja radnih mesta od početka godine iznosi oko 167.000 mesečno, što je ispod proseka u prošloj godini (233.000), ali znatno iznad nivoa potrebnog za održavanje zaposlenosti na sadašnjem nivou (procenjenog na oko 100.000 mesečno, u skladu s rastom populacije).

Stopa nezaposlenosti blago je povećana, na 3,6% (tačnije 3,56% sa 3,52% u septembru), što je posledica povećanja stope participacije radne snage na tržištu rada na 63,3% (sa 63,2% u prethodnom mesecu) i verovatno je privremenog karaktera ako se ima u vidu snažan rast zaposlenosti.

Zarade (po radnom satu) u oktobru su povećane za 0,2% u odnosu na prethodni mesec (očekivano 0,3%), dok je na godišnjem nivou stopa rasta zarada ostala nepromenjena i na relativno niskom nivou (na 3,0%, u skladu sa očekivanjima).

Podaci s tržišta rada u SAD ukazivali su na nastavak snažnog rasta zaposlenosti, što će nastaviti da podstiče snažan rast potrošnje stanovništva i smanjiti zabrinutost oko očekivanog usporavanja ekonomske aktivnosti u SAD, nakon kojih su prinosi državnih obveznica SAD povećani. Takođe, objava ovih podataka smanjuje pritisak na FED da reaguje daljim smanjenjem referentne kamatne stope, iako je rast zarada i dalje slab, što ukazuje na niske inflatorne pritiske po ovom osnovu.

ISM indeks proizvodnog sektora SAD u oktobru je blago povećan na 48,3 (očekivano 48,9, u septembru 47,8), nakon što se smanjivao u prethodnih šest meseci zaredom. Vrednost indeksa se i dalje nalazi ispod granice od 50,0, odnosno u zoni kontrakcije i blizu je najnižeg nivoa za poslednjih deset godina. Povećan oprez kod proizvođača, koji je posledica globalnog usporavanja i dalje eskalacije trgovinskih tenzija, uticao je da sve komponente ovog indeksa ponovo zabeleže vrednosti ispod 50. Iako čini samo 11% američke privrede, podaci ukazuju na nastavak slabljenja aktivnosti u proizvodnom sektoru, što bi moglo da se prelije i na druge delove ekonomije SAD.

ISM indeks neproizvodnog sektora SAD u oktobru je povećan na 54,7, što je iznad očekivanja (53,5) i vrednosti u prethodnom mesecu (52,6), kada je bio na najnižem nivou za poslednje tri godine. Ovaj indeks je sada blizu proseka za 2019, ali znatno ispod proseka za 2018, u skladu sa usporavanjem rasta ekonomske aktivnosti u ovoj godini. Rast vrednosti beleži se kod svih ključnih komponenata – poslovne aktivnosti (sa 55,2 na 57,0), novih porudžbina (sa 53,7 na 55,6) i zaposlenosti (sa 50,4 na 53,7), što ukazuje na stabilan i umeren rast u većem delu ekonomije SAD, iako globalno usporavanje i trgovinske tenzije i dalje negativno utiču na aktivnost u dominantnom uslužnom delu ekonomije. Objava dobrih ekonomskih podataka u SAD i optimizma oko postizanja trgovinskog dogovora SAD i Kine i mogućeg ukidanja carina od 15% na uvoz robe iz Kine (u vrednosti od oko 112 milijardi dolara), koje su uvedene 1. septembra, uticali su na nastavak rasta prinosa državnih obveznica SAD.

Pred kraj druge nedelje izveštajnog perioda, kinesko ministarstvo trgovine objavilo je da je postignuta saglasnost o postepenom obostranom ukidanju i suspenziji već uvedenih i najavljenih uvoznih carina, iako nije naveden detaljan plan kada će do toga doći i u kom obimu. Očekuje se da će ukidanje carina biti deo parcijalnog dogovora, čije se potpisivanje uskoro očekuje.

Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

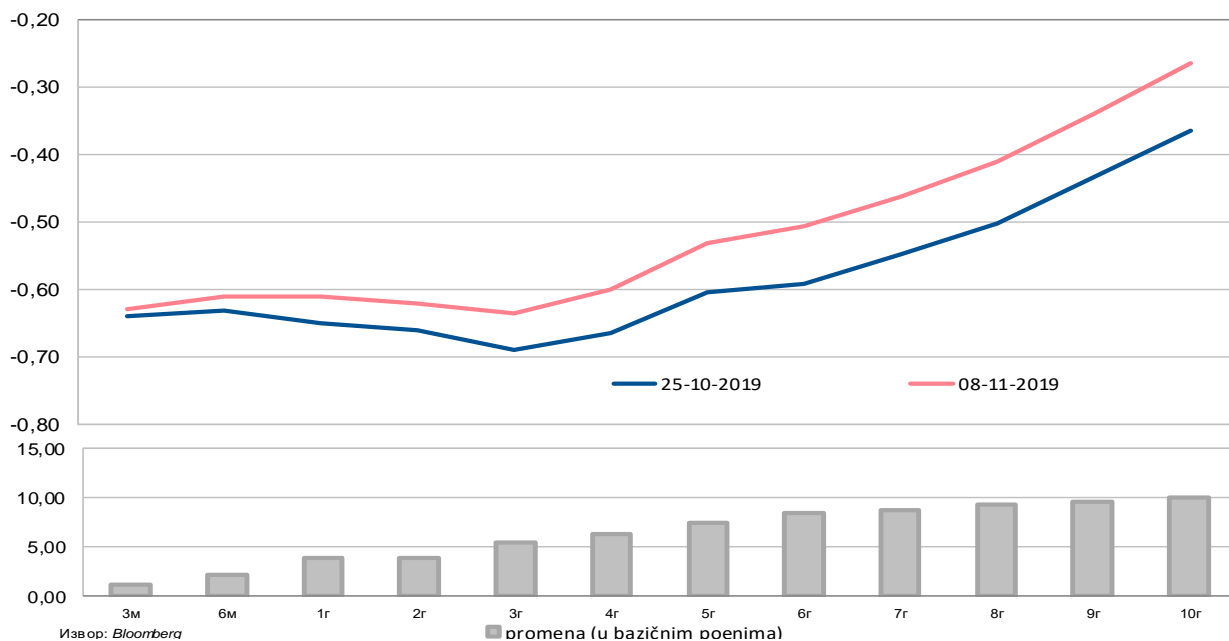
	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Stopa rasta BDP-a, T/T, preliminarno (30. 10. 2019)	3T	1,6%	1,9%	2,0%
Bazni PCE indeks, g/g (31. 10. 2019)	Sep.	1,7%	1,7%	1,8%
Broj novih radnih mesta van sektora poljoprivrede u SAD (1. 11. 2019)	Okt.	85.000	128.000	180.000

Izvor: *Bloomberg*.

2.2. Državne obveznice Nemačke

Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke

(na dan, na godišnjem nivou, u %)

Tokom izveštajnog perioda prinosi nemačkih državnih obveznica porasli su u odnosu na prethodni izveštajni period duž cele krive prinosa. Prinos dvogodišnje obveznice povećan je sa $-0,66\%$ na $-0,62\%$, dok je prinos nemačke desetogodišnje državne obveznice povećan sa $-0,36\%$ na $-0,26\%$. Rast optimizma oko postizanja trgovinskog dogovora SAD i Kine i mogućeg ukidanja ranije uvedenih carina uticao je na rast prinosa državnih obveznica.

Prema preliminarnoj proceni, rast BDP-a u zoni evra iznosio je $0,2\%$ u trećem tromesečju 2019. godine, što je iznad očekivanja ($0,1\%$) i isto kao u prethodnom tromesečju, dok je rast u odnosu na isto tromesečje prethodne godine iznosio $1,1\%$, što je najniža stopa rasta u poslednjih skoro šest godina. Rast BDP-a u Francuskoj iznosi $0,3\%$, u Španiji $0,4\%$, u Italiji iznosi $0,1\%$ u trećem tromesečju i sve tri podatka su bila ista kao u prethodnom mesecu.

Prema preliminarnim podacima, bazna inflacija u zoni evra raste u oktobru u odnosu na isti mesec prethodne godine, $1,1\%$ naspram $1,0\%$, koliko je bilo na kraju prethodnog meseca i koliko je bilo očekivano. Nasuprot tome, ukupna inflacija u zoni evra je smanjena za $0,1$ p.p., na $0,7\%$ u oktobru, u skladu sa očekivanjima. Najveći negativan doprinos imale su cene energenata, koje beleže pad od $3,2\%$ u odnosu na isti mesec prethodne godine. Inflacija u oblasti usluga povećana je u oktobru sa $1,5\%$ na $1,6\%$.

Stopa nezaposlenosti u zoni evra u septembru je iznosila $7,5\%$ (septembar 2018. godine $8,0\%$), što je iznad očekivanja, dok je podatak za prethodni mesec revidiran sa $7,4\%$ na $7,5\%$. U odnosu na avgust, broj nezaposlenih u zoni evra je veći za 33.000 , dok je u odnosu na isti mesec prethodne godine broj nezaposlenih manji za 738.000 .

Indeks spremnosti investitora za ulaganja zone evra, koji objavljuje Evropska komisija, u oktobru beleži smanjenje vrednosti u odnosu na prethodni mesec sa $101,7$ na $100,8$ (očekivano $101,1$) i nalazi se na najnižem nivou od početka 2015. godine. Komponenta poslovne klime beleži pad sa $-0,23$ na $-0,24$, dok komponenta poverenja industrije beleži pad sa $-8,9$ na $-9,5$ (najniži nivo u poslednjih šest godina usled trgovinskih i neizvesnosti u vezi s Bregzitom). Komponenta poverenja potrošača smanjena je sa $-6,5$ na $-7,6$, dok je komponenta u oblasti usluga smanjena sa $9,5$ na $9,0$. U proseku vrednost indeksa iznosi $102,5$ u trećem tromesečju.

Porudžbine u Nemačkoj povećane su za 1,3% u septembru (očekivano 0,1%, prethodno -0,4%), dok je u odnosu na isti mesec prethodne godine zabeležen pad od 5,4% (očekivano -6,3%, prethodno -6,5%). Prvi rast porudžbina u poslednja tri meseca posledica je rasta kapitalnih i potrošačkih dobara, uz veći rast tražnje van zone evra (3,0%). Podatak ukazuje na mogući oporavak nemačke ekonomije u četvrtom tromesečju, iako je i dalje na niskom nivou.

Prema revidiranim procenama Evropske komisije, BDP u zoni evra u 2019. rašće sedmu godinu zaredom, i to u svim zemljama članicama zone evra, ali sporije od prethodne godine. Rast BDP-a iznosiće 1,1% u 2019. (prethodna procena 1,2%), odnosno po 1,2% u naredne dve godine (prethodna procena za 2020. iznosila je 1,5%). Najsporije stope rasta očekuju se u Nemačkoj (0,4%) i Italiji (0,1%). Globalne trgovinske tenzije najviše utiču na usporavanje privrednog rasta. Prema procenama, inflacija će iznositi 1,2% u 2019 i 2020, odnosno 1,3% u 2021. Evropska komisija procenjuje smanjenje nivoa duga u odnosu na BDP sa 87,9%, koliko je iznosio u 2018. na 84,1% do kraja 2021. Očekuju da nivo duga iznad 100% BDP-a ostane do kraja 2021, u četiri zemlje (Belgiji, Grčkoj, Italiji i Portugaliji). Stopa nezaposlenosti nastaviće da se smanjuje u naredne dve godine (7,4% u 2020. i 7,3% u 2021).

Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

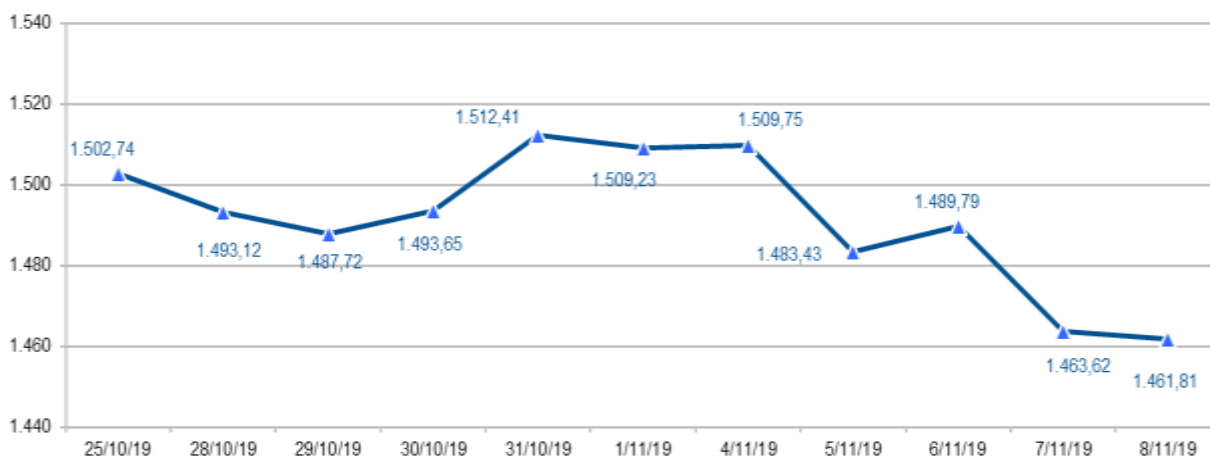
	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Indeks ekonomskog poverenja u zoni evra (30. 10. 2019)	Okt.	101,1	100,8	101,7
BDP u zoni evra, preliminarno (31. 10. 2019)	T3	0,1%	0,2%	0,2%
Inflacija u zoni evra, preliminarno (31. 10. 2019)	Okt.	1,1%	1,1%	1,2%

Izvor: Bloomberg LP.

3. Zlato

Zlato

(dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg LP

Tokom posmatranog izveštajnog perioda cena zlata je smanjena za 2,72%.

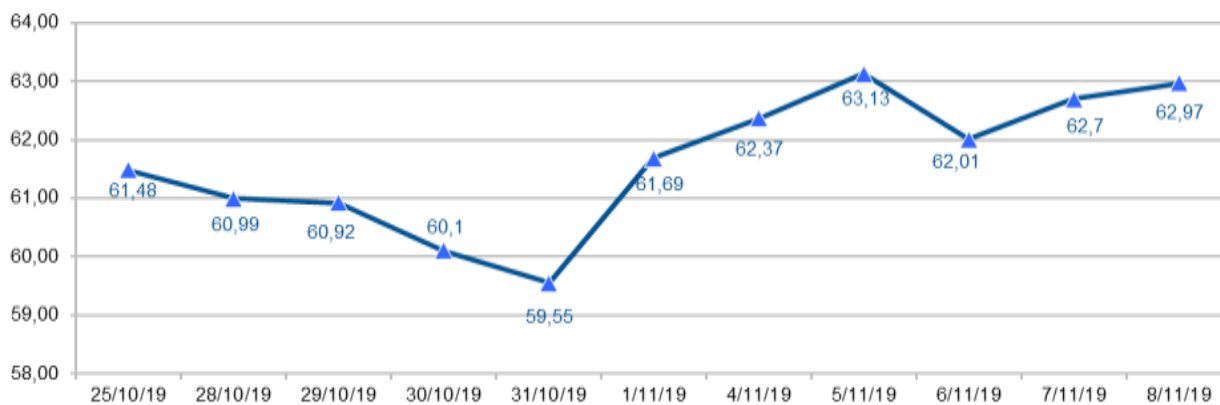
Do polovine prve nedelje ovog izveštajnog perioda cena zlata je smanjivana, pod znatnim uticajem rastućeg optimizma tržišnih učesnika po pitanju Bregzita i trgovinskih pregovora između Kine i SAD. Iako je sredinom nedelje zabeležen blagi rast, cena zlata se kretala u veoma uskom rasponu, jer su oprezni investitori čekali odluku FED-a o nivou referentne kamatne stope. **Ukupan rast cene zlata tokom prve nedelje iznosio je 0,43% (na nivo od 1.509,75 dolara po finoj unci zlata).**

Početak druge nedelje ovog izveštajnog perioda nerazjašnjena situacija oko potpisivanja prve faze trgovinskog sporazuma između SAD i Kine (kao i saopštenje da je otkazan samit APEC-a u Čileu, na kojem je trebalo da SAD i Kina potpišu prvi sporazum o trgovinskim pitanjima), uz sve veće izgleda za dalji nastavak labavije monetarne politike u SAD (zbog ekonomskog usporavanja), podržavali su rast cene zlata. Nakon toga je usledio pad cene zlata, na koji su najviše, između ostalog, uticala očekivanja tržišnih učesnika da će Kina i SAD uspeti da naprave napredak u pogledu potpisivanja prve faze zajedničkog trgovinskog dogovora, što je umanjilo rizike, a time i tražnju za zlatom. Takođe, oporavak cena akcija na berzama u SAD dodatno je uticao da cena zlata oslabi. **Druge nedelje, cena zlata smanjena je za ukupno 3,14% (na nivo od 1.461,81 dolar po unci).**

4. Nafta

Dated Brent OIL

(dnevni podaci, USD po barelu)

Izvor: Bloomberg LP

Tokom posmatranog izveštajnog perioda zabeležen cena nafte tipa brent porasla je za 2,42%.

Cena nafte je beležila silazni trend kretanja tokom većeg dela prve nedelje ovog izveštajnog perioda. Na to su najviše uticali podaci o usporavanju svetske privrede i perspektive (buduće) tražnje za naftom. Na slabljenje cene nafte, između ostalog, znatno su uticali: podaci o rastu zaliha sirove nafte u SAD, kao i vest da je Saudijska Arabija povećala obim proizvodnje za oko 9,8 miliona barela. Krajem prve nedelje cena nafte se oporavila i našla na nedeljnom maksimumu, usled spekulacija da će prva faza trgovinskog sporazuma SAD i Kine biti potpisana u toku novembra. **Tokom prve nedelje cena nafte tipa brent porasla je za 0,34% (na nivo od 61,69 dolara za barel).**

Da cena nafte nastavi da raste do polovine druge nedelje ovog izveštajnog perioda uticao je povećani optimizam investitora da će SAD i Kina potpisati prvu fazu trgovinskog dogovora. Nakon toga, do kraja izveštajnog perioda cena nafte je fluktuirala, usled smenjivanjem pozitivnih i negativnih vesti u pogledu trgovinskog sporazuma između Kine i SAD. **Druge nedelje, cena nafte tipa brent porasla je za 2,07% (na nivo od 62,97 dolara po barelu).**